

25.07.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**25 Temmuz 2023
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

25 Temmuz 2023 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Düzce Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Görevlendirilme ve Şirket Kurabilmelerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Menkul Kıymet Tesisi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/18)
- Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/19)

KURUL KARARLARI

- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 06/07/2023 Tarihli ve 2023/1154 Sayılı Kararı
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 20/07/2023 Tarihli ve 11960 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 5/4/2023 Tarihli ve E: 2020/103, K: 2023/68 Sayılı Kararı

30 Tem 2023 - 13:08 - Ekonomi

Ankara Milletvekili Adnan Beker'den, ATB Başkanı Faik Yavuz'a ziyaret

ÖZEL HABER - İyi Parti Ankara Milletvekili Adnan Beker ve ANKARAHAL Yönetim Kurulu Başkanı Ceyhan Gündüz, Ankara Ticaret Borsası Başkanı Faik Yavuz'u makamında ziyaret etti. Ziyarete, Ankara'nın tarım ve ticaret alanındaki önemli konuları ele alındı.

ÖZEL HABER

Emre Kaplan

Tüm Haberler

ABONE OL

Google News

Görüşmede, Ankara'nın tarım sektöründeki gelişmeleri, çiftçilere yönelik destekler, tarımsal üretimin artırılması için atılacak adımlar ve tarımsal politikaların geliştirilmesi gibi konular masaya yatırıldı. Milletvekili Adnan Beker, tarımın ve çiftçinin önemine vurgu yaparak, tarım sektöründeki sürdürülebilirliğin ve verimliliğin sağlanması için gereken çalışmaların önemine değindi.

ANKARAHAL Yönetim Kurulu Başkanı Ceyhan Gündüz ise, bölgedeki tarımsal faaliyetler ve üreticilerin yaşadığı sorunlar hakkında bilgi verdi. Tarım sektörünün geliştirilmesi ve çiftçilere yönelik desteklerin artırılması için işbirliği yapılacak adımların üzerinde duruldu.

Ankara Ticaret Borsası Başkanı Faik Yavuz ise, tarımın başkent Ankara'nın ekonomik ve sosyal yapısı açısından ne kadar kritik bir rol oynadığını vurgulayarak, bu alandaki çalışmalara verdikleri önemi dile getirdi. Tarımın sürdürülebilirliği için tarımsal üretimin ve çiftçilere sağlanan desteklerin etkin şekilde planlanması ve uygulanmasının gerekliliğini vurguladı.

Ziyarete ayrıca, tarımsal ihracatın ve tarımsal ürünlerin pazarlanması için yapılan çalışmalar, uluslararası ticaretin önemi ve bölge tarımının rekabet gücünün artırılması konusunda fikir alışverişinde bulunuldu. İyi Parti Ankara Milletvekili Adnan Beker, ANKARAHAL Yönetim Kurulu Başkanı Ceyhan Gündüz ve Ankara Ticaret Borsası Başkanı Faik Yavuz, tarımsal alanda yapılan işbirliği ve koordinasyonun önemine dikkat çekerek, ilerleyen süreçte daha verimli çalışmalar yapılması için işbirliğinin artırılması gerektiğini vurguladı. Ziyaretin sonunda, tarım sektörünün gelişimi ve Ankara'nın tarımsal potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesi için çalışmaların devam edeceği belirtildi.

BİLMEN

TAKİP ET

TAKİP ET

TAKİP ET

Giresun'a 50 bin metrekarelik proje! Vatandaşlar dört gözle...

Mersin'de 24 saatlik su kesintisi! MESKÜ...

Balıkesir'de ekmeğe zam geldi!

Balıkesir'de 8 saatlik elektrik kesintisi!...

Giresun'da vatandaşlar açlığa alkon etti!...

Çanakkale'de elektrik kesintisi! UEDAŞ...

TONER VE MÜREKKEPLİ...

YENİMAHALLE BELEDİYESİ İHALE...

ELEKTRONİK SİSTEM MAL ALIMI İLANI

TAŞINMAZ GAZETE İLANI

24 Temmuz Ankara Ticaret Borsası'nda kırmızı et fiyatları yükseldi!

Ankara Ticaret Borsası vatandaşın yakın takibinde yer alıyor. **Ankara Ticaret Borsası**'nda işlem gören ürünler ve fiyatları araştırılmaya devam ederken 24 Temmuz tarihi ile kırmızı et çeşitlerinde fiyatları güncellendi. Listelerdeki yükseliş dikkati çekti.

24 Temmuz **Ankara Ticaret Borsası**'nda kırmızı et fiyatları yükseldi! - Ülkemizde her ilde bir Ticaret Borsası bulunuyor. Başkent Ankara'da da **Ankara Ticaret Borsası**'nın (ATB) işlemleri devam ediyor. **Ankara Ticaret Borsası**'nın takibini sürdüren vatandaşlar ise "ATB'de işlem gören ürünler nedir, güncel fiyatlar belli oldu mu?" sorusuna yanıt aramaya başladı.

24 Temmuz tarihi ile ATB'de güncel işlem gören ürünler ve fiyatları belli oldu. ATB'de fiyatlar merak konusu olurken güncel rakamları derledik.

24 TEMMUZ ATB'DE KIRMIZI ET FİYATLARI ARTTI

Ankara Ticaret Borsası'nda işlem gören ürünler resmi internet sitesi üzerinde sunulan elektronik satış salonu üzerinden paylaşıldı. ATB'de işlem gören ürünler en düşük ve yüksek fiyatları ile kamuoyunun bilgisine sunulurken 24 Temmuz Pazartesi tarihine

25.07.2023

denk gelen haftanın ilk işlem gününde fiyatlar merak edildi. Paylaşılan rakamlardaki yükseliş de dikkati çekti.

24 TEMMUZ ATB'DE İŞLEM GÖREN ÜRÜNLERİN FİYATLARI

Ankara Ticaret Borsası'nda işlem gören ürünler ve satış rakamları birbirinden farklılık gösteriyor. Ankara Ticaret Borsası'nda işlem gören ürünlere ait rakamlar ise 24 Temmuz tarihinde şu şekilde paylaşıldı;

KUZU ETİ BUT KG

En düşük: 210 TL

En yüksek: 220 TL

Ortalama: 214,14 TL'den işlem görüyor.

KUZU KOL KG

En düşük: 175 TL

En yüksek: 186 TL

Ortalama: 181,53 TL

KUZU PİRZOLA KG

En düşük: 235 TL

En yüksek: 240 TL

Ortalama: 238,66 TL

KUZU ETİ KARKAS KG

En düşük: 198 TL

En yüksek: 205 TL

Ortalama: 201,65 TL'den işlem görüyor.

FİYATLAR (24.07.2023)

Kırmızı Et	Hububat Ahıboz	Hububat Şereflioçhisar	
Ürün Adı/Kg	Min	Max	Ort
Kuzu Eti But (Kg.)	210	220	214,14
Kuzu Kol (Kg)	175	186	181,53
Kuzu Pirzola (Kg)	235	240	238,66
Kuzu Eti Karkas (Kg.)	198	205	201,65

Buğday fiyatları 5 ayın zirvesini gördü

Rusya'nın Ukrayna'ya ait tahıl limanlarına saldırmasının ardından buğday fiyatları 5 ayın en yüksek seviyesine çıktı.

Buğday fiyatları, Rusya'nın tahıl sevkiyatı yapan Ukrayna limanlarına yönelik saldırılarının yoğunlaşmasıyla salı günü son beş ayın zirvesine tırmandı.

Chicago'da işlem gören buğday vadeli kontratları yüzde 2,6 kadar artışla kilo başına 7,7725 dolara yükselerek Şubat ortasından bu yana en pahalı seviyeye ulaştı.

Buğday fiyatları bu yılın başlarında Moskova'nın komşusunu işgal etmesinin bir sonucu olarak rekor seviyelere ulaşmıştı. Rusya ve Ukrayna dünyada ticareti yapılan buğdayın yaklaşık %30'unu üretiyor ve bu da kıtlık endişelerini artırıyor.

Tahıl fiyatları geçtiğimiz hafta Rusya'nın Ukrayna tahılının Karadeniz üzerinden ihracatı için Birleşmiş Milletler (BM) nezdinde yapılan anlaşmadan çekilmesinin ardından yükseldi. Pazartesi günü bir Rus insansız hava aracı saldırısı Ukrayna'nın Reni limanındaki bir tahıl deposunu imha etti.

TMO'dan hububat alımına ilişkin açıklama

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, hububat alımlarına ilişkin, "TMO olarak arz edilen Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı ürünlerin tamamını sonuna kadar almaya devam edeceğiz. Bundan hiçbir şekilde şüphe etmeyiniz." dedi.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, Afyonkarahisar'da düzenlenen "24 Temmuz Basın Bayramı" programında, hububat alımına ilişkin açıklamalarda bulundu. Türkiye'de 6 Haziran'da hububat alım fiyatlarının açıklandığını hatırlatan Güldal, TMO'nun da belirlenen fiyatlar ve destekleme primleriyle birlikte buğday ve arpa alımına başladığını aktardı.

Güldal, devamında şunları kaydetti: "Uzun yıllardır buğday alanlarının daralmasından bahsedilir ve genişlemesi istenir. İlk defa geçen seneki ekimlerle bu seneki hasadımız 7 milyon hektarın üzerine çıktı. Dolayısıyla bu pozitif fiyatlandırma sonucunda da ciddi bir hasat gerçekleşmiş oldu. Son yıllarda kuraklık yaşanıyor. Önemli hasarlar gördük. 2021 yılında Türkiye tarihinin rekoltesinin en düşük yılını yaşadık. 2022 yılında kısmen atlatıldı ama 2023'de de mart ayına kadar biz, kuraklık riskini taşıdık. O döneme kadar hem devlet hem özel sektör kurak olma ihtimaline karşı çeşitli tedbirler aldık, tedarikler yaptık. Ama mart, nisan ve mayıs aylarında gelen yağışların dengeli, istikrarlı olması mahsule de olumlu yansımaları sonucunda belki de TMO ve Cumhuriyet tarihinin en bereketli hasat dönemini yaşıyoruz."

Doğu Anadolu dışında Türkiye'de gitmediği bölge kalmadığını, hasat yapılan her bölgeye gittiğini belirten Güldal, "Yer gök arpa ve buğday maşallah. Bereket ve

verimlilik var. Üretici mahsulü bol alıyor, bu da yağışların getirdiği bir sonuç." ifadesini kullandı.

"580 noktada, 7 gün ve 14 saat çalışıyoruz"

Güldal, hububatta yağışlardan dolayı kısmen kalitede kayıplar yaşandığını ama bereketin şükürüyle kıymetinin bilinmesi gerektiğini söyledi.

Devletin verdiği fiyatların üretici tarafından değerli ve makul karşılandığını vurgulayan Güldal, şöyle devam etti: "Devletimize ve TMO'ya çok büyük bir teveccüh oldu. Günlük 200 bin ton ürün alıyoruz. Bu ürünün maddi karşılığı 1 milyar 600 milyon liradır. TMO, günlük çiftçimize bu meblağı ödeme yapma üzere borçlanıyor. TMO, en yüksek alanda günlük alım miktarı geçmiş yıllarda 110-120 bin ton. O da geçen yıl oldu. Bu sene 200 bin tonla, iki katına çıktık. Hatta, geçen hafta perşembe günü 212 bin tonla rekor kırdık. Şimdi 4 milyon tonluk randevu verdik. 4,8 milyon tonluk daha randevu sistemimize tanımlanmış üretici var. TMO'nun dün akşam itibarıyla Türkiye genelinde aldığı ürün 4,5 milyon tondur. Alımlar da son sürat devam ediyor. Türkiye genelinde 580 noktada, 7 gün ve 14 saat çalışıyoruz."

Çiftçinin tüm ürününü almaya hazır olduklarını, yaklaşık 10 milyon tonluk depolama kapasitesi oluşturduklarını anlatan Güldal, "Bazı üreticilerimizin randevu alamama, ulaşamama ve teslim edememe gibi endişeleri olduğunu biliyoruz. Bu endişeleri gidermek için de sıklıkla açıklama yapıyoruz. TMO olarak arz edilen Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı ürünlerin tamamını sonuna kadar almaya devam edeceğiz. Bundan hiçbir şekilde şüphe etmeyiniz. İlerleyen hafta ve günlere randevular vererek tüm ürünü almak istiyoruz. Üreticilerimiz telaşa ve tereddütte kapılmasın." diye konuştu.

"İç piyasada da fiyatların bir miktar yukarı doğru seyrettiğini görüyoruz"

Tahıl Koridoru Anlaşması'na da değinen Güldal, "Devletimizin dış politikasının esasları, daha üst makamlar tarafından değerlendirilir. Ama yönetici pozisyonuyla olaya baktığımızda, Tahıl Koridorunun askıda olması iç piyasada üretim dönemi olduğu için üreticiler tarafından ilgiyle karşılanıyor. İç piyasada da fiyatların bir miktar yukarı doğru seyrettiğini görüyoruz. Bundan da üretici memnuniyet duyuyor. Bu sene rekolte çok yüksek, stoklarımız ve alacağımız ürünler, sezonu rahatlıkla karşılayacaktır." ifadesini kullandı.

Merkez Bankası'ndan ticari ve taşıt kredilerine ek tedbir

Merkez Bankası, kredilere yönelik sadeleşme süreci kapsamında, menkul kıymet tesisi oranlarını değiştirdi. Ticari ve taşıt kredilerinde aylık büyüme sınırı düşürüldü. Kredi nakit çekim ile KMH faizleri de yükseltildi.

Merkez Bankası, "seçici kredi" politikası çerçevesinde, menkul kıymet tesisi oranlarında değişikliğe gitti. Ticari ve taşıt kredilerinin büyüme hızını yavaşlatıcı ek tedbir alınırken, kredi kartı nakit kullanımlarına ve KMH hesaplarına uygulanan aylık azami faiz oranı da yüzde 2,89'a yükseltildi.

Merkez Bankası'nın **Seçici Kredi ve Miktersal Sıkılaştırma Kararları** hakkındaki açıklaması şöyle:

Finansal istikrarı güçlendirecek ve piyasa mekanizmalarının işlevselliğini artıracak sadeleşme sürecinin kademeli olarak devam edeceği belirtilmiş, ayrıca parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek seçici kredi ve miktersal sıkılaştırma kararları alındığı ifade edilmiştir.

Parasal sıkılaştırma sürecini destekleyici miktersal sıkılaştırma kapsamında kur koruma desteği sağlanan hesaplar için yüzde 15 oranında zorunlu karşılık uygulaması 21 Temmuz 2023 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Ticari kredilerde menkul kıymet sınırı yüzde 2,5

Yürütülmekte olan sadeleşme süreci kapsamında aşağıdaki adımlar atılmıştır.

Sıkılaşma sürecini destekleyen adımları tamamlayıcı olarak, kredi büyümesine göre menkul kıymet tesisi kapsamında **yüzde 3 olan TL ticari krediler için aylık büyüme sınırının yüzde 2,5** olarak belirlenmesine karar verilmiştir. İhracat, yatırım, tarım ve esnaf kredileri bu sınırlandırmanın dışında tutulmuştur.

Piyasa mekanizmasının işlevselliğini artırmak için, faiz oranına göre menkul kıymet tesisi uygulaması sadeleştirilerek, ihracat ve yatırım kredileri hariç **TL ticari kredilerde birinci kademe kaldırılarak faiz sınırının tek kademe** olarak uygulanmasına karar verilmiştir.

Taşıt kredilerinde sınır yüzde 2

Finansal kaynakların verimli kullanımının desteklenmesi amacıyla, **taşıt kredilerinde yüzde 3 olan büyüme sınırının yüzde 2** olarak belirlenmesine, ihtiyaç kredilerinde değişikliğe gidilmeyerek yüzde 3 sınırının korunmasına karar verilmiştir.

Kredi kartı nakit ve KMH faizi yüzde 2,89

Ayrıca, enflasyonun kontrolü ve iç talebin dengelenmesi kapsamında **kredi kartı nakit kullanımlarına ve kredili mevduat hesaplarına uygulanan aylık azami faiz oranı yüzde 2,89'a** yükseltilmiştir.

İhracat ve yatırım kredileri ile deprem bölgesine yönelik krediler Merkez Bankasının kredileri sınırlandırıcı tüm tedbirlerinin dışında tutulacaktır.

Reeskontta ihracat performansına da bakılacak

Bu adımların yanı sıra, ihracatçıların finansmana erişimini desteklemek amacıyla aşağıdaki kararlar alınmıştır.

Reeskont kredilerinin günlük limiti 1,5 milyar TL'ye yükseltilmiştir.

Reeskont kredilerinde KOBİ payının artırılmasına ve kullandırmalarda ihracat artış performansının dikkate alınmasına karar verilmiştir.

Sadeleşme süreci kapsamında reeskont kredilerine erişim şartları kolaylaştırılmıştır.a. Reeskont kredisi kullanımında yüzde 30 ilave ihracat bedeli satış koşulu kaldırılmıştır.

Reeskont kredi vadesi boyunca verilen döviz almama taahhüdünden, ithalat ödemeleri kapsamındaki döviz alımları istisna tutulmuştur.

Tahıl Koridoru'nda umut Erdoğan

Ukrayna Devlet Başkanı Zelensky'nin Ekonomi Danışmanı Oleg Ustenko Türk hükümetinin ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu konuda baştan beri izlediği proaktif tutumunun tüm dünyada memnuniyetle karşılandığını; sorunun, yüksek ihtimalle Erdoğan liderliğindeki yoğun diplomasiyle çözüleceğini söyledi.

ELİF KARACA

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelensky'nin Ekonomi Danışmanı Oleg Ustenko Karadeniz Tahıl Koridoru'nda Rusya'nın kaos yaratarak zaman kazanmaya çalıştığını, Türk hükümetinin ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bu konuda baştan beri izlediği proaktif tutumun ise tüm dünyada memnuniyetle karşılandığını söyledi. **EKONOMİ** gazetesine konuşan Ustenko Tahıl Koridoru'nda sorunun, yüksek ihtimalle Erdoğan liderliğindeki yoğun diplomasiyle çözüleceğini söyledi. Ustenko, anlaşmanın uzatılmamasının zengin ülkelere yükselen gıda fiyatları ve enflasyonda artış olarak yansıtacağını, yoksul ülkeler için ise çok daha hayati sonuçların söz konusu olacağını belirtti.

Anlaşmanın uzatılmamasının kesinlikle önemli etkileri olacağını ifade eden Ustenko "Zengin olmayan ülkeler için tahıl, diğer gıda ürünleriyle ikame edilemeyen en önemli kalori kaynağıdır. Tahıl kıtlığı, açlığa, yetersiz beslenmenin sonucu olarak büyük salgınlara ve yeni göç dalgalarına, askeri çatışmalara ve siyasi istikrarsızlıkta artışa dönüşecektir. Moskova kaos yaratmak istiyor, zaman kazanabilmek için bu kaosa ihtiyaçları var" dedi. Bölgeyi hızla mayınlardan arındıracaklarını ve bunun için teknik, makine ve en önemlisi halkın iyi niyeti ve enerjisi dahil her şeye sahip olduklarını dile

getiren Ustenko “Ukrayna, önümüzdeki yıllarda dünya için ekmek sepeti olmaya devam edecek” şeklinde konuştu.

Rusya’dan henüz olumlu sinyal yok

Rusya Tahıl Koridoru üzerinden bugüne kadar yapılan sevkiyatların yoksul ülkelere değil, zengin ülkelere yaradığını ileri sürüyor ve Moskova’nın şu an için anlaşmanın uzatılmasına yanaşmamasının en önemli nedenlerinden biri bu. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, dün erken saatlerde yayınlanan bir makalede Rusya’nın Ukrayna tahıllarının güvenli bir şekilde ihraç edilmesini sağlayan Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması’ndan, anlaşmanın anlamını yitirmesi nedeniyle çekildiğini yazdı. Kremlin’in internet sitesinde yer alan makaleye göre Putin, “insani amacını yerine getirmeyen tahıl anlaşmasının devamı anlamını yitirdi” dedi. Putin ülkesinin tahıl anlaşmasından çekilmesinin Afrika ülkelerini olumsuz etkilemeyeceğini de belirtti.

Rusya BM aracılığıyla çalışmak istemiyor

BM’nin Uluslararası Kriz Grubu Direktörü Richard Gowan geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada Rusya’nın Batı ile uzlaşmak için BM aracılığıyla çalışmaya isteksiz olduğuna dair açık bir sinyal verdiğini söylemişti. Rusların hala anlaşmayı yeniden canlandırmak için taviz vermesi için Batı’ya baskı yapabileceklerini umduklarını belirten Gowan, BM yetkililerinin bir tür uzlaşma bulmak istediklerini ancak yeni bir anlaşmanın mümkün olacağından emin olmadığını ifade etmişti.

Buna karşılık, Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Verşinin, Türkiye ile yakın temas içerisinde olduklarını ve tahıl anlaşması konusunda istişareler yürüttüklerini belirtmişti. Erdoğan ve Putin arasındaki üst düzey temasların da süreceğini kaydeden Verşinin, “Türkiye ile hem siyasi hem de ekonomik etkileşim alanımız çok büyük. Türkiye’de veya Rusya’da, en üst düzeydeki herhangi bir temasın elbette çok büyük ve ciddi bir gündemi olur” demişti.

► Karadeniz Tahıl Koridoru geçen hafta sona erdi ve uzatılmadı. Anlaşmanın geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz, önümüzdeki dönemde anlaşma için yeni bir şans olabilir mi?

Rusya’nın Ukrayna’yı işgali sadece ülkemize zarar vermiyor, bütün dünya bundan olumsuz etkileniyor. Kremlin, Karadeniz Tahıl Koridoru’nu sonlandırarak dünyanın en hassas bölgelerindeki milyonlarca insanın acı çekmesine neden oluyor. Rusya koridoru kapatarak küresel nüfusun yaklaşık 500 milyonunu açlığa sevk edip dünyayı manipüle etmeye çalışıyor. Burada açlığın, en yoksul ülkelerdeki birçok hastalığın aktif hale gelerek tüm dünyaya yayılması söz konusu. İnsanların acı çekmesini isteyen Moskova’nın amacı küresel bir göç krizi başlatmak. Rus ordusu geçen hafta, Odessa limanında 300 bin kişiyi tüm yıl boyunca beslemeye yetecek deposu bulunan bir tahıl terminalini imha etti. Hatta Finlandiya, Norveç, Danimarka ya da Doğu

Anadolu bölgesinin nüfusuna eşit 6 milyon insanı besleyecek kadar Ukrayna tahılıyla yüklü iki düzineden fazla geminin Karadeniz'deki hareketlerini engellediler. Rus rejimi gıda talebini ölümcül bir silah olarak kullanıyor ve bu nedenle tam anlamıyla Kurtuluş Koridoru haline gelen bu kilidi açmak çok önemli. Burada bir kurtuluş söz konusu olduğundan doğal olarak Türkiye'ye geliyoruz. Türkiye ve Ukrayna yüzyıllardır aynı değerleri paylaşıyor. Açıkçası, Türk hükümetinin ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Karadeniz Tahıl Koridoru konusundaki son derece proaktif tutumu baştan beri tüm dünyada memnuniyetle karşılandı. Hatta artık pek çok kişi Karadeniz Tahıl Koridoru'nu Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Yüksek Acil Yardım Gıda Programı olarak görüyor. Tahıl Koridoru'ndaki sorun büyük olasılıkla Erdoğan liderliğindeki yoğun diplomasiyle çözülecek.

► Bazı uzmanlar bunun gıda fiyatları üzerinde şimdilik çok büyük bir etkisinin olmayacağını düşünüyor. Ukrayna'nın tahılını satabileceğini ve tek sorunun %15 ila %20 daha pahalıya mal olacağını söylüyorlar. Katılıyor musunuz? Sizce gıda fiyatlarına çok büyük bir olumsuz etkisi olur mu?

Zengin ülkelere enflasyon olarak yansır

Kesinlikle önemli etkileri olacak. Arz sıkıntısının bir sonucu olarak gıda fiyatlarının yükselmesi zengin ülkelere enflasyonda artış olarak yansırken, bu durum yoksul ülkeler için çok daha hayati sorunlara işaret ediyor. Zengin olmayan ülkeler için tahıl, diğer gıda ürünleriyle ikame edilemeyen en önemli kalori kaynağıdır. Tahıl kıtlığı, açlığa, yetersiz beslenmenin sonucu olarak büyük salgınlara ve yeni göç dalgalarına, askeri çatışmalara ve siyasi istikrarsızlıkta artışa dönüşecektir. Moskova kaos yaratmak istiyor. Dünyayı suçlayabilmek ve zaman kazanabilmek için bu kaosa ihtiyaçları var. Eğer bunları biliyorsak, insanlara yiyecek sağlayan yaşam yolumuzu yenilemek için tüm çabalarımızı hızlandırmamız gerekmez mi?

► Ukrayna'nın tarımsal üretimi savaştan ne kadar etkilendi? Savaş nedeniyle Ukrayna ekonomisi şimdiye kadar ne kadar zarar gördü? Savaş sonrası toparlanmanın hızlı olmasını bekliyor musunuz?

Savaşın doğrudan ve dolaylı maliyeti 1 trilyon dolar

Rus işgalinden önce Ukrayna ekonomisi yükseliş trendindeydi. Ukrayna GSYİH'sinin %5 civarında büyümesi, bütçe açığının GSYİH'nin %3'ünü geçmemesi, enflasyonun tek haneli rakamlara gerilemesi ve ülkenin borcunun %40 seviyelerine gerilemesi bekleniyordu. Rus saldırısı ekonominin durumu dahil her şeyi değiştirdi. Medeni dünyanın desteklediği Ukraynalılar hayatta kalmayı başardı. Hiç olmadığımız kadar güçlüyüz. Türk liderliğinden ve Türk vatandaşlarından aldığımız tüm desteği takdir ediyoruz. Ve biliyoruz ki, bu saldırganlığın doğrudan ve dolaylı maliyetleri de dahil olmak üzere şu anda 1 trilyon dolar seviyesinde tahmin ettiğimiz toplam bedeli saldırgan tarafından son kuruşuna kadar tazmin edilmelidir ve edilecektir. İlk

günlerden itibaren savaş sonrası toparlanma programını oluşturuyor ve tartışıyoruz. Fast Track Recovery Programı olarak adlandırılan ve halihazırda başlamış olan altyapımızın en kritik bölümlerinin yaklaşık altı ay içinde tamamlanmasını bekliyoruz. Kapsamlı toparlanma hemen başlamalı ve burada Türkiye'dekiler de dahil olmak üzere uluslararası işletmeler için büyük bir rol görüyoruz.

Tarım GSYİH'deki yaklaşık %15'lik payı ile ekonomimizin önemli bir parçası. Hiç şüphe yok ki bu savaş, ekonomimizin diğer sektörleri gibi tarımı da derinden etkiledi. İşgalin başından bu yana Rus birlikleri, ihraç edilmeye hazır yaklaşık 15 milyon ton tahıl bulunan depolarımızı bombaladılar, lojistiği sağladıkları yerlerde tahıllarımızı çaldılar, traktörlerimizi, biçerdöverlerimizi, akaryakıtımızı yağmaladılar. Rusya diğer hedeflerinin yanı sıra uzun vadede yiyecek kıtlığı yaratmak istiyor, ancak planlarının gerçekleşmeyeceğini hepimiz biliyoruz. Bölgeyi hızla mayınlardan arındıracağız. Bunun için teknik, makine ve en önemlisi insanımızın iyi niyeti ve enerjisi dahil her şeye sahibiz.

■ Yaklaşık 33 milyon ton tahıl uluslararası pazarlara ulaştırıldı

22 Temmuz 2022'de imzalanan Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle 32,9 milyon ton tahıl uluslararası pazarlara ulaştırıldı. Ancak bu sevkiyatların sadece yüzde 2,5'i Afrika ülkelerinin çoğunluğunu oluşturduğu düşük gelirli ülkelere yapıldı. Yüzde 43,65'lik payla tahıl sevkiyatından en çok Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin de aralarında yer aldığı yüksek gelirli ülkeler faydalandı. Rusya'nın tahıl ve gübre ihracatında karşılaştığı sorunlar ise, Rusya'nın Birleşmiş Milletler (BM) Daimi Temsilcisi Vassily Nebenzia'nın martta yaptığı açıklamalarda da dile getirilmişti.

■ NATO-Ukrayna Konseyi tahıl konusunda toplanacak

NATO-Ukrayna Konseyi, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy'in çağrısıyla Ukrayna tahılının Karadeniz'den sevkiyatını ele almak üzere toplanacak. Litvanya'nın başkenti Vilnius'taki NATO Zirvesi'nde kurulan ve ilk toplantısını zirve sırasında yapan Konsey, ikinci kez bir araya gelecek. NATO Sözcüsü Oana Lungescu, NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ile Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy'in konuştuğunu ve Rusya'nın Karadeniz tahıl anlaşmasından tek taraflı çekilmesini ele aldıklarını belirtti. Lungescu, Zelenskiy'in talebi üzerine Stoltenberg'in NATO-Ukrayna Konseyini 26 Temmuz Çarşamba günü büyükelçi seviyesinde toplayacağını açıkladı.

■ Putin'in ziyareti kesin değil

Financial Times'ta yer alan bir haberde ise Rusya'nın Tahıl Koridoru anlaşmasına alternatif olarak ödemeyi Katar'ın yaptığı ve tahılın Türkiye aracılığıyla Afrika'ya tedarik edildiği alternatif bir plan önerdiği ancak her iki ülke de bu planın kabul görmediği ifade edilmişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamada "Önce telefon diplomasisi, ağustosta ziyareti gerçekleşirse Putin'le

25.07.2023

ayrıntılı görüşeceğiz. İnanıyorum ki Karadeniz Tahıl Girişimi'nin devamını sağlayacağız" şeklinde konuşmuştu. Ancak daha önce Kremlin tarafından yapılan açıklamada Putin'in ziyareti kesin olmadığı ifade edilmişti. Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, "Türkiye lideriyle Putin arasında her zaman olduğu gibi telefon görüşmesi şeklinde temasların yapılması beklenebilir. Ancak ağustos ayında Putin'in Türkiye ziyaretiyle ilgili şu anda bir çalışma yapılmıyor" ifadesini kullanmıştı.

Reeskonttaki hamle ihracatçıya 'rasyonelleşme' umudu verdi

MB'nin bankaların günlük reeskont kredisi limitini 5 kat artışla 1,5 milyar TL'ye çıkarması, yüzde 30 ilave döviz satış şartını ve önden döviz satış şartı gibi kriterleri kaldırması ihracatçının yüzünü güldürdü. Bunu rasyonelleşme adımı olarak gören ihracatçılar, özellikle döviz satış şartının kaldırılmasının ithalat ihtiyacı olan firmalara üretimde nefes aldıracağına dikkat çekti.

İMAM GÜNEŞ

Yeni ekonomi yönetiminin ihracatı destekleme politikası neticesinde Merkez Bankası'ndan da ihracatçıları rahatlatacak reeskont kredisi düzenlemesi geldi. Buna göre, ihracat finansman desteği sağlayan reeskont kredilerinin günlük limiti 300 milyon TL'den 1,5 milyar TL'ye çıkarıldı. KOBİ'lerin de reeskont kredilerindeki payı artırılabilecek. Bir başka önemli adım ise reeskont kredilerinde yüzde 30 ilave döviz satış şartı ve önden döviz satış şartı gibi koşulların kaldırılması yönünde oldu. Böylece üretimde ithalata bağlı olan ihracatçı firmalar da dövizini bozdurmayıp üretimine odaklanabilecek.

Konuyla ilgili **EKONOMİ** gazetesine görüş veren ihracatçılar, düzenlemeden memnun. İhracatçılar süreci rasyonelleşme adımı olarak görürken, ilerleyen dönemde artacak işletme finansmanı ihtiyacı için reeskont kredilerinde yeni iyileştirmelerin de gündemde tutulması gerektiğine dikkat çekiyor.

“Rasyonelleşme için iyi bir adım”

Alınan kararı eskiye dönüş olduğunu söyleyen Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, kısıtlamaların kaldırılmasını her zaman desteklediklerini vurguladı. Önceki uygulamanın ihracatçılara köstek olduğunu belirten Eskinazi, yeni düzenlemeyi ise rasyonelleşme için iyi bir adım olarak belirtti. İhracatçıların rahat nefes alması gerektiğini söyleyen Eskinazi, "Her ihracatçı aynı durumda değil. Bazılarının ithalata ihtiyacı var. Dolayısıyla dövize daha fazla ihtiyaç duyuyor. Eximbank da geçen süre zarfında önemli destekler sağladı, aksi halde batan firmalar olurdu. Yakın zamanda depremler, küresel talebin daralması, resesyon süreçleri derken bütün olumsuzluklar ihracatçının boğazına sarıldı. Beklentimiz, makul seviyede bir kur ve kredi musluklarının açılması yönünde" dedi.

"Rakamlar, ilerleyen dönemlerde artırabilir"

Merkez Bankası'nın aldığı kararı olumlu bulduklarını belirten Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçıları Birliği Başkanı Erdem Çenesiz, ihracatçıya yönelik finansmanın rahatlaması gerektiğini ifade etti. Ülke ekonomisinin çarklarının yurt dışı gelirlerle, ihracatla döndüğünün altını çizen Çenesiz, "Kararın fiilen uygulanmaya başladığını görüyoruz. İlerleyen dönemlerde rakamların artırılmasını istiyoruz. Türkiye'nin ihracatta 300 milyar doların üzerine çıkma hedefi doğrultusunda işletme sermayesi ihtiyacı da büyüyecek. Bunun karşılanması için de finansmanın artırılması gerekiyor" diye konuştu.

"Önemli adımlar atıldı ama bankalar hâlâ ketum"

İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İHBİR) Yönetim Kurulu Başkanı Kazım Taycı da ihracatçılara ciddi manada zorluk getiren bu kuralların tekrar kaldırılmış olmasının işleri biraz daha kolaylaştıracağını kaydetti. Taycı, kararı şöyle değerlendirdi: "Yurt dışından gelen paramızı ihtiyaçlarımıza göre kullanamıyor olmamızdan dolayı çok ciddi sıkıntılar yaşıyorduk. Zorlaştırıcı bir kuraldı. Kaldırılmış olması tekrar eski hayatımıza dönmemizi, uyum sağlamamızı rahatlatacaktır. Reeskont kredilerinin günlük kullanım limitlerini 5 kat artırmış olması da iyi bir gelişme. Bununla birlikte Ticaret Bakanımız Ömer Bolat'ın girişimleriyle Eximbank'ın sermayesini 6 milyar 800 milyon TL artırmasıyla ihracatçılar için ilave en az 70 milyar lira tutarında finansman kaynağının da oluşması çok olumlu gelişmeler. Hem ekonomi yönetiminin hem de Cumhurbaşkanımızın üretici, ihracatçıya yönelik ciddi önem verdiklerini, önem verdiklerini bu gelişmelerden anlayabiliyoruz. Bunlar üretici ihracatçılar için önemli adımlar ama yeterli değil. İhracatımızı hedeflenen seviyelere getirebilmemiz için yatırıma ihtiyaç var. Mevcut bankaların şu anda para kullandırma konusunda oldukça ketum oldukları aynı zamanda faizlerinin de yatırım yapmak için cazip olmadığı bir dönemdeyiz. Yatırım amaçlı üretici ihracatçıya işte pozitif bir ayrımcılıkla özel kredi şartları, özel kredi imkânlarının sunulmasını da talep etmekteyiz."

Hammadde temin eden firmalar zarardan kurtulacak

25.07.2023

Son zamanlarda gerek döviz kurları gerek dünya ticaretindeki daralmadan kaynaklı sıkıntılar yaşadıklarını kaydeden Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneği (EVSİD) Başkanı Talha Özger, şu açıklamaları yaptı: “En önemlisi ise böyle bir dönemde finansmana ulaşmadaki zorluktu. Bu düzenlemeyle birlikte ihracatçılar biraz daha rahatlayacak, üretim kapasitelerinin artması ve yatırıma devam edebilme hususunda kolaylık sağlanacak. Özellikle reeskont kredilerinde yüzde 30 ilave döviz satış şartının getirilmesi çok önemli. Üretici firmalarımızın hammadde alımındaki zararları ortadan kaldıracak bir adım. Hammaddede maalesef dışa bağımlıyız. Özellikle tonajlı alım yapan firmalar dövizini bozdurup, ihtiyaç halinde tekrar döviz alırken alım satımlardan ciddi kayıplar yaşıyordu. Bu sorun da böylelikle çözülecek. KOBİ’lerin de bu desteklerden daha fazla yararlanabilmesi için çalışmaların artırılması gerekiyor” dedi.

Türkiye'den göç yüzde 62 arttı!

Türkiye'ye göç edenlerin sayısı, 2022'de önceki yıla göre yüzde 33,2 azalarak 494 bin 52 kişi, Türkiye'den yurt dışına göç eden kişi sayısı ise yüzde 62,3 artışla 466 bin 914 olarak kayıtlara geçti.

Türkiye'ye göç edenlerin sayısı, 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 33,2 azalarak 494 bin 52 kişi, Türkiye'den yurt dışına göç eden kişi sayısı ise yüzde 62,3 artışla 466 bin 914 olarak kayıtlara geçti. Türkiye'ye göç edenlerin illere göre dağılımı incelendiğinde, yüzde 35,4 ile en fazla göç alan ilin İstanbul olduğu belirlendi.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2022 yılına ilişkin "uluslararası göç istatistikleri"ni yayımladı. Buna göre, Türkiye'ye göç edenlerin sayısı 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 33,2 azalarak 494 bin 52 kişi oldu. Bunların yüzde 52,9'unu erkekler, yüzde 47,1'ini ise kadınlar oluşturdu. Türkiye'ye yurt dışından gelenlerin 94 bin 409'unu Türk vatandaşları, 399 bin 643'ü ise yabancı uyruklu nüfus olarak belirlendi.

Türkiye'den yurt dışına göç eden kişi sayısı 2022'de 2021'e göre yüzde 62,3 artışla 466 bin 914 olarak kayıtlara geçti. Bu nüfusun yüzde 55,7'si erkekler, yüzde 44,3'ü ise kadınlardan oluştu. Türkiye'den yurt dışına giden nüfusun 139 bin 531'inin Türk vatandaşırken, 327 bin 383'ünün ise yabancı uyruklu olduğu belirlendi.

EN FAZLA GÖÇ 25-29 YAŞ GRUBUNDA

Türkiye'ye 2022'de göç edenler yaş grubuna göre incelendiğinde, ilk sırada yüzde 12,2 ile 25-29 yaş grubu olduğu görüldü. Bunu yüzde 11,7 ile 20-24 ve yüzde 11,3 ile 30-34 yaş grubundakiler izledi.

25.07.2023

Türkiye'den göç eden nüfusun yaş gruplarına bakıldığında ise en fazla göçün yüzde 15,8 ile yine 25-29 yaş grubunda olduğu belirlendi. Bunu yüzde 13,4 ile 30-34 ve yüzde 12,8 ile 20-24 yaş grubu takip etti.

EN FAZLA GÖÇÜ İSTANBUL ALDI

Türkiye'ye 2022 yılında göç edenlerin illere göre dağılımı incelendiğinde, yüzde 35,4 ile en fazla göç alan il İstanbul oldu. İstanbul'u yüzde 14,8 ile Antalya, yüzde 5,4 ile Ankara, yüzde 3,9 ile Bursa ve yüzde 3,8 ile Mersin izledi.

Türkiye'den göç eden nüfusun illere göre dağılımına bakıldığında ise yüzde 39,5 ile İstanbul'un en fazla göç veren il olduğu görüldü. İstanbul'u yüzde 9,8 ile Ankara, yüzde 6,7 ile Antalya, yüzde 3,4 ile Samsun ve yüzde 3 ile İzmir takip etti. AA

Buğdayda yaşananlar ayçiçeği ve mısır üreticisini endişelendirdi

Ali Ekber YILDIRIM

25 Temmuz 2023 Salı

Tarımda zor bir süreç yaşanıyor. Denilebilir ki tarımda ne zaman rahat bir dönem yaşandı ki? Ayrıca ülke zor bir süreçten geçiyor. Her gün yeni vergiler, yeni zamlar, alım gücünün düşmesi, artan yoksulluk ve bunun sonucunda kimse hayatından memnun değil.

Çiftçiler açısından bakıldığında bugünlerde birçok ürünün hasadı yapılıyor. Hasat dönemi normalde aylarca verilen emeğin karşılığının alındığı ve yüzlerin güldüğü dönemdir. Ama kimsenin yüzü gülmüyor. Herkes endişeli.

Bir yandan mazot başta olmak üzere tarımsal üretim girdilerinin fiyatı artıyor. Seçimden önce mazotun litresi 19 lira civarındaydı, şimdilerde 35 lira. Son 1 ayda yüzde 50'den fazla zam geldi. Yeni vergiler, yeni zamlarla üretmek her geçen gün daha da zorlaşıyor. Bir yandan da hasadı yapılan ürünler alıcı bulamıyor. Fiyatlar artan maliyetlere rağmen geçen yılın altında seyrediyor. Yapılan yanlış ithalat nedeniyle depolar dolu. Ürün konulacak depo bile sorun oldu. Çiftçi üretiyor ama değerinde satamıyor. Alım garantisi olan ürünlerde çiftçi bazı sorunlar yaşasa bile en azından ürününü satacağı garantisi var. Ya alım garantisi olmayan ürünler?

Buğdayda yaşananlar çiftçiyi tedirgin etti

Buğday ve arpada yaşananlar çiftçiyi diğer ürünler için de tedirgin etti. Bu hasat döneminde buğdayda yaşananları kısaca özetlersek; Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 6 Haziran'da Toprak Mahsulleri Ofisi buğday alım fiyatını açıkladı. Ekmeklik buğdaya ton başına 8 bin 250 lira artı ton başına 1000 lira alım primi açıklandı. Makarnalık buğdayda ise alım fiyatı 9 bin lira ve ton başına 1000 lira primle birlikte 10 bin lira fiyat verildi. Ürünü Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO) teslim edenlere 30 gün içinde ürün bedelinin ödeneceği de duyuruldu.

Fiyatların açıklanması ile birlikte üreticiler Ofis'ten randevu almak için adeta akın etti. Ancak, birçok çiftçi randevu alamadı. Serbest piyasada tüccar, sanayici ürün almadığı için buğday fiyatı ton başına 6 bin liranın bile altına düştü. Fiyat düşüncü Ofis'e başvurular daha da arttı. Randevu almak işkenceye dönüştü. En önemli sorunlardan birisi de sezon öncesi dünya buğday fiyatlarındaki düşüş ve 30 Nisan 2023 tarihine kadar gümrük vergisinin sıfır olması nedeniyle depolar ithal buğdayla doldurulmasıydı. Lisanslı depolarda yer yok diye çiftçi geri çevrildi.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1 Mayıs'tan itibaren gümrük vergisi yüzde 130'a çıkarıldı. Toprak Mahsulleri Ofisi, 31 Mayıs 2023 itibariyle un regülasyonuna son verdiğini yani 'ekmek fiyatı artmasın' diye un sanayicilerine ucuz buğday vermeyeceğini, sanayicilerin piyasadaki buğday almalarını istedi. Ofis, ayrıca ekmeclik buğday satış fiyatını ton başına 9 bin 350 lira, makarnalık buğday satış fiyatını ton başına 10 bin 200 lira olarak açıklayınca özel sektör az da olsa piyasadaki buğday almaya başladı. Bu arada tahıl koridorunun kapanması ile fiyatlarda bir artış olmaya başladı. Ofis alımlarını geçen yıla göre neredeyse yüzde 100 artırıncı çiftçinin randevu alamama sorunu kısmen azaldı.

Mısır ve ayçiçeği üreticisi neden endişeli?

Bugünlerde mısır ve ayçiçeği üreticileri buğdayda yaşananlara dikkat çekerek ürünlerini satamayacakları endişesiyle her gün telefonla arıyor veya mesaj gönderiyorlar. Endişenin temel nedeni, depolarda yer olmaması nedeniyle ürünlerinin ellerinde kalacağı yönünde. Yine buğdayda olduğu gibi fiyatların düşmesinden korkuyorlar.

Hem depoların dolu olması hem de piyasadaki fiyatı geçen yıla göre düşük olması üreticinin ürünü satamam endişesini güçlendiriyor

Çukurova'da ayçiçeği hasadı başladı ve verilen fiyat kiloda 10 lira civarında. Ayçiçeğinde de gümrük vergisi 31 Mayıs'a kadar sıfır olarak uygulandığı için sanayiciler hasat öncesi belli miktarda da olsa stok yaptı. Bu nedenle çiftçinin ayçiçeği çekirdeğine fazla talep yok.

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, ayçiçeği üreticisinin yaşadığı endişeyi şu sözlerle dile getirdi: "Çukurova'da ayçiçeği ekimleri özellikle susuz kıraç bölgelerde buğdaya alternatif olarak ekilmekte ve her yıl da getirisinden dolayı ekim alanı artmaktadır. Bu yıl Adana'da yaklaşık olarak 750 bin dekar ayçiçeği ekiminden, ilkbahar yağışlarının da olumlu etkisiyle 240 bin ton civarında rekolte beklemekteyiz.

Ancak bu yıl buğday, arpa ve mısırdaki 30 Nisan 2023 tarihine, ayçiçeği çekirdeği ve ham ayçiçek yağında ise 31 Mayıs 2023 tarihine kadar gümrük vergileri sıfır olduğu için, sanayiciler tedariklerini yurt dışından yaparak, hasada tüm ürünlerde devir stoku ile girmişlerdir. Yurt dışı emtia fiyatlarının düşmesi ve gümrük vergilerinin yükseltilmesinde geç kalınmış olması, maalesef buğday, arpa ve ayçiçeğinde hasada

depo ve siloların dolu olarak girmemize neden olmuş ve hasat zamanı iç talebi ve fiyatları da düşürmüştür.

Bunun yanında ayçiçeği yağı fiyatlarında yaşanan düşüşlerin devam edeceği beklentisi ile yağ sanayicilerimiz; hasatta piyasaya girmekten ve fiyat vermekten, mal almaktan çekinmektedir. Bu nedenle de şu anda Adana'da talebin çok az olduğu ayçiçeği piyasasında fiyatlar 43% randıman için kilo başına 10-11 lira arasında değişmektedir. Halbuki geçen yıl Adana'da çiftçinin fiyat beklentisi 14 liraydı. Çukobirlik kilo başına 10 lira 30 kuruş olarak açıkladığı ilk fiyatı önce 10 lira 80 kuruşa ve en son Ağustos ayında ise fiyatı 11 lira 25 kuruşa çıkardı. Tüm bu olumsuzlukların yanında finansmana ulaşmakta zorluk çeken ve özel bankalardaki kredileri kapalı olan sanayiciler mal alımı için yeterli kaynak bulamamaktan da şikayet etmektedir.”

Ayçiçeği 2021'de 15-16 liraydı

Mutlu Doğru'nun da belirttiği gibi Çukobirlik geçen sene ayçiçeğinin kilosunu 11 liranın üzerinde bir fiyatla aldı. En büyük alıcı konumundaki Trakyabirlik, sezon başında kilo başına 12 lira avans fiyat açıkladı.

Çukurova'da hasat başladı ve fiyatlar geçen yılın gerisinde. Hatırlarsanız 2021'de fiyatlar kilo başına 15 - 16 liraya kadar çıkmıştı. Şimdilerde artan maliyetlere rağmen fiyatın bu kadar gerilemesi karşısında çiftçinin mutlaka desteklenmesi gerekir. Destekleme primi ile desteklenmeli. Ayrıca Trakyabirlik, Çukobirlik, Karadenizbirlik ve diğer birliklerin alımlarına uygun koşullarda finansman desteği sağlanmalı.

Mısır'da da fiyat ve depo endişesi var

Mısır'da de benzer bir durum var. Geçen sene Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan TMO'nun mısır alım fiyatını 22 Ağustos 2022'de ton başına 5 bin 700 lira olarak açıkladı. Bugünlerde mısırın tonu borsalarda 5 bin 200-5 bin 300 lira seviyelerinde. Yani geçen yıl açıklanan fiyatın altında.

Mısır hasadının yaklaştığı bugünlerde üreticiler depo ve fiyat endişesi yaşıyor. Birçok deponun buğday ile doldurulduğunu belirten üreticiler, şimdiden hazırlıkların yapılması gerektiğini ve Ofis'in üretici maliyetini dikkate alarak fiyat açıklamasını istiyor.

Antakya'da mısır üretimi yapan Bülent Mıstıkoğlu, yaklaşan hasat öncesi TMO ve lisanslı depolarda yer olmaması nedeniyle endişe içinde olduklarını belirterek: "Yetkililer acil olarak depo sorununu çözmeli. 'Sen yeter ki üret' dendi. Çok büyük bir deprem yaşadık. Çok üzüldük. Buna rağmen çok zor şartlarda ürettiğimiz mısırın satışında çiftçiler olarak üzülmek istemiyoruz" dedi.

Tahıl koridorunun kapanması fiyatlar yükseltir mi?

Tahıl ürünlerinde yaşanan sorunlarda önemli faktörlerden birisi de tahıl koridoru. Tahıl koridorundan en fazla ürün alan ülkeler arasında Türkiye 3. sırada. Koridorun kapanması ile yerli ürüne bir yönelme olması bekleniyor.

Nitekim bu satırları yazarken Rusya'nın Ukrayna'nın Tuna Nehri limanlarından Reni ve İzmail'i bombaladığı haberi geldi. Yağlı tohumlar konusunda dünya piyasalarını yakından izleyen Şaban Buttanrı bu yeni durumu ayçiçeği fiyatlarını artıracak olduğunu belirterek şu değerlendirmeyi yaptı: "Türkiye tahıl, yağlı tohumlar ve yağ tedarik ve fiyatları için çok kritik bir durum. Çin, Hindistan gibi ülkeler Ukrayna'nın derin limanlarını kullanıp tahıl koridoruna bağlı iken biz daha çok Köstence (Romanya), Braila ve Galats (Tuna Limanları Romanya) ve Reni ve İzmail limanlarını kullanıyoruz. Savaş alanından uzak olan bu Batı Ukrayna nehir limanlarının bombalaması Rusya'nın tahıl tedarikini bozmak (etkilemek) istediğini gösteriyor. Bu tedirginliklerden dolayı ham yağ fiyatlarının ton başına 975-1000 dolar seviyesine çıktığını ve bu durumun devam etmesi halinde yeni sezonda ayçiçeği ve yağ fiyatlarının düşmeyeceğini tahmin etmek zor olmasa gerek. Bu gelişmelerden ötürü, bu sabah Uzunköprü Ticaret Borsası'nda yansımaları hemen gördük zaten: 46.29 yağlı ayçiçeği: 14,828 TL/Ton fiyattan işlem gördü."

Bakanlıklarla görüşmeler yapıldı

Ayçiçeğinde, Trakya Birlik, Karadeniz Birlik, Pankobirlik gibi alım yapacak kurumların açıklayacağı fiyat çok büyük önem taşıyor. Birlik yöneticileri bir hafta boyunca Ticaret Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı ile önemli görüşmeler yaptı. Bu görüşmeler doğrultusunda fiyat politikası uygulanacak. Ayçiçeğine verilecek destekleme primi, ürün alımında sağlanacak finansman desteği çok önemli.

Tarım ürünlerinde finansman en önemli sorunlardan birisi. Kredi bulmak zor. Ayrıca faizler yüksek. Birliklere bu konuda destek sağlanmalı.

Özetle, buğday alımında yaşanan sorunlardan ders çıkarılarak ayçiçeği ve mısırdaki fiyat ve depolama konusunda gerekli önlemler alınmalı. Çiftçinin endişeleri giderilmeli. Ayçiçeği ve mısır konusunu yazmayı sürdüreceğiz.

Hani TL dururken dövizle iş yapmamak gerekirdi!

Alaattin AKTAŞ

25 Temmuz 2023 Salı

Bir söz var ya, “Ele verir talkını” diye başlayan... İşte adeta aynı durum... Dünkü yazımda değinmişim, bugün daha detaylı olarak ele almak istiyorum. Konu iç borcun döviz cinsinden olan kısmı.

Hazine'nin iç borcu haziran ayında 228 milyar lira artarak 2.6 trilyon liraya yaklaştı. Geçen ay TL cinsi iç borç 71 milyar, döviz cinsi olan ise 156 milyar lira artış gösterdi.

Haziran sonunda 1 trilyon 845 milyar TL cinsi, 730 milyar da döviz cinsi iç borç bulunuyor.

Buna göre toplam iç borcun yüzde 28.3'ü döviz cinsi. Bu, 2021'in kasım ayındaki yüzde 30.1 ve aynı yılın aralık ayındaki yüzde 29.4'ten sonraki en yüksek oran.

Döviz cinsinin payı haziran sonunda yüzde 28.3 ama bu oran bugünlerde yüzde 29.2'ye ulaşmış bulunuyor. Üstelik yüzde 29.2, döviz cinsi borcun hiç artmadığı varsayımıyla bulunan bir oran. Yani yalnızca kur artışı yaklaşık bir puanlık bir pay artışına yol açtı. Temmuzda döviz cinsi borç artmışsa pay daha da yukarı gitmiş ve belki de şimdiye kadarki en yüksek düzeye ulaşmıştır. Tabii ki oranların hangi düzeyde oluşacağı TL cinsi borcun tutarındaki değişim de etki edecektir.

Sıfırdan 100'e gibi!

Otomobiller için kullanılan bir kavram vardır ya... “Sıfırdan 100'e” denilir; ne kadar zamanda, kaç saniyede bu hıza ulaşıldığı otomobilin performansı açısından bir ölçü olarak dile getirilir.

Borçta performanstan söz edilemez elbette; ne var ki biz de iç borçta döviz cinsi olanların payı açısından sıfırdan 100'e değilse de sıfırdan yüzde 30'la dayandık. Hem de iki yıl içinde.

Hazine'nin toplam iç borcu içinde 2011'e kadar dövize endeksli olanlar vardı. Bu kağıtların vadesi doldu ve 2012'de döviz cinsi borç sıfırlandı.

2012-2017 döneminde döviz cinsi iç borç sıfırdı, sıfır!

2018 ile birlikte yine döviz cinsi iç borç almaya başladık. Adeta küçük dozlarla... 2018 ve 2019'deki tutarlardan sonra döviz cinsi borç 2020'de birden hız kazandı ve toplamda yüzde 25'lik paya ulaştı.

2021 ise rekor yılıydı. 2021 sonunda döviz cinsi borcun toplamdaki payı yüzde 29.4 ile rekor kırdı. Ancak şu detayı dikkate almak gerek. İç borçla ilgili veriler ay sonundaki durumu gösteriyor.

Oysa 2021'in aralık ayı içinde bir dizi dalgalanma yaşandı.

Hatırlanacaktır; 2021 sonuna doğru çok yükselen döviz için KKM uygulaması getirildi, ayrıca 21 Aralık'ta piyasaya sert bir şekilde müdahale edildi ve bu sayede döviz bir anda 18 liradan 12 liralara geriledi. Ay sonundaki pay bu operasyonlarla yüzde 29.4'te kaldı. Oysa 2021'in kasım ayı sonunda döviz cinsi iç borcun toplamdaki payı yüzde 30.1 düzeyinde bulunuyordu.

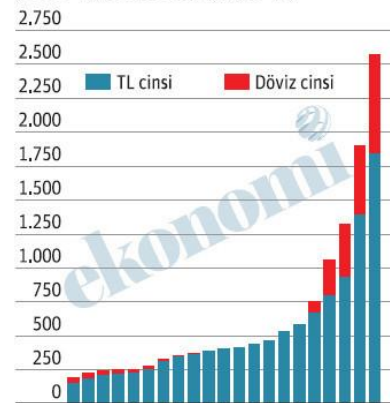
Aralık 2021'de KKM ve yoğun döviz satışlarıyla kur baskı altına alınmamış olsa demek ki döviz cinsi iç borcun toplamdaki payı yüzde 40'ın üstüne çıkacaktı.

İç borcun neredeyse üçte biri döviz cinsi (Milyar TL)

	TL cinsi	Döviz cinsi	Toplam		TL cinsi	Döviz cinsi	Toplam
2003	152	43	194	2016	469	0	469
2004	185	39	224	2017	535	0	535
2005	207	38	245	2018	580	6	586
2006	217	35	251	2019	669	87	755
2007	229	26	255	2020	794	266	1,060
2008	252	23	275	2021	933	388	1,321
2009	313	17	330	2022	1.392	513	1.905
2010	347	5	353	Ocak 23	1.448	531	1.979
2011	365	4	369	Şubat	1.505	516	2.021
2012	387	0	387	Mart	1.688	545	2.233
2013	403	0	403	Nisan	1.737	556	2.293
2014	415	0	415	Mayıs	1.774	574	2.348
2015	440	0	440	Haziran	1.845	730	2.576

İç borç stokunun TL-döviz yapısı

(2003- Haziran 2023) (Milyar TL)

Faiz indirmenin nimeti!

Hazine tabii ki döviz cinsinden iç borç almaktan dolayı mutlu değildir. Kim ister ki ulusal para dururken başka bir para cinsinden borçlanmayı...

Ama "kırk katır mı, kırk satır mı" durumu!

Bir kere borçlanmak zorundasın ama borç veren yok.

25.07.2023

Yani TL cinsinden borç vermeye yanaşan pek yok.

Hele hele sabit faizle borç vermeye niyetlenen hiç yok.

O zaman yapılacak belli...

Ya değişken faizle borç alınacak ya TÜFE'ye endeksli ya da döviz cinsinden borçlanılacak.

Yapılan bundan ibarettir.

Sabit faizli borçlanma hiç yok değil, elbette var; ama bu borçlanmanın bankalara bir anlamda zorla satılan ya da bankaların almaktan başka çarelerinin kalmadığı kağıtlar olduğu unutulmamalı.

Sahi Hazine niye sonuçta TÜFE'ye endeksli ya da döviz cinsinden borçlanmak zorunda kalır ki? Yanıtı çok kolay, eğer faizi yanlış belirlerseniz, bizde yaşandığı gibi olması gereken düzeyin altında belirlerseniz size kimse o faizle borç vermeye yanaşmaz. Borçlanmak da kaçınılmaz olduğuna göre işte böyle yan yollara sapar ve döviz cinsinden borçlanır, iç borcun neredeyse üçte birini dövize bağlamış olursunuz.

Avantaj bunun neresinde?

Hani faizi düşürdük ve Hazine'nin yükünü azalttık sanıyoruz ya...

Peki hangisi daha maliyetli dersiniz?

Biraz daha yüksek faizle borçlanmak mı?

Döviz cinsinden borçlanıp kur şoku yaşamak mı?

Üstelik kuru kontrol etmek bizim elimizde de değil. Yarın ne olacağını bilemiyoruz.

Sahi hangisi daha akıllıca bir seçim olurdu?

Biraz daha yüksek faiz mi, ne olacağı bilinemeyen döviz mi?

Krediler dururken hacmi büyüyor

Naki BAKIR

25 Temmuz 2023 Salı

Bankalar son 2 aydır kredide frene basarken, büyük bölümünü ticari kesimin kullandığı döviz kredilerine binen kur farkı yükü, stoku rekor düzeye taşıdı. 18 Mayıs-14 Temmuz arasında sadece yüzde 0,6 artan döviz kredilerinin TL karşılığı ise yüzde 32,5 oranında 832,6 milyar lira büyüdü, bunun da 816,6 milyarı, dolar kurundaki 6,26 liralık artış nedeniyle “kur farkı” olarak geldi.

Bankaların, seçimlerden bu yana kredilerde frene basması nedeniyle hem tüketiciler hem de sanayiciler başta ticari kesim finansmana erişim güçlüğü yaşarken, bankacılık sektörünün kredi hacminde kâğıt üzerinde rekor artış yaşanıyor. Döviz kredisi borcu olan mudilerin geri ödeme yükü kurdaki rekor artış paralelinde giderek ağırlaşırken, bankaların da tahsilat riski artıyor.

Birinci tur seçimlerden bu yana geçen sekiz haftalık dönemde banka kredileri akım olarak adeta durma noktasına geldi. Buna karşılık mevcut stokun yaklaşık üçte birini oluşturan ve tamamına yakını ticari kesime açılmış döviz kredilerinde oluşan yüklü kur farkı nedeniyle toplam kredi hacmi TL cinsinden rekor düzeyde büyüdü.

18 Mayıs-14 Temmuz arasında dolar kurunda yaşanan 6,26 liralık artışla oluşan 800 milyar liranın üzerindeki kur farkı ile birlikte toplam kredi hacmi bu dönemde 1 trilyon liradan fazla büyüyerek ilk kez 10 trilyon lirayı aştı.

Bankaların TL ve Yabancı Para Cinsi Kredileri									
	TL Krediler (Milyon TL)			Yabancı Para Cinsi					
	18 Mayıs	14 Temmuz	Artış	Milyon \$			Milyon TL		
	18 Mayıs	14 Temmuz	Artış	18 Mayıs	14 Temmuz	Artış	18 Mayıs	14 Temmuz	Artış*
Bireysel Krediler	2.026.523,1	2.209.970,0	183.446,9	75,7	83,8	8,1	1.495,5	2.179,8	684,3
Tüketici Kredileri	1.357.595,2	1.403.299,9	45.704,7	7,1	5,4	-1,7	139,9	139,8	-0,2
Kredi Kartları	668.928,0	806.670,1	137.742,2	68,6	78,4	9,8	1.355,6	2.040,0	684,4
Ticari ve Diğer Kred.	4.476.241,8	4.533.221,4	56.979,6	129.568,5	130.371,3	802,8	2.559.797,7	3.391.699,1	831.901,4
TOPLAM	6.502.764,9	6.743.191,4	240.426,4	129.644,2	130.455,1	810,9	2.561.293,2	3.393.878,9	832.585,7

*816,6 milyar lirası kur farkından.

Rekor kur farkı yükü

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre yabancı para kredilerin 18 Mayıs'ta 129 milyar 644,2 milyon dolar olan toplam hacmi, izleyen sekiz haftada sadece yüzde 0,6 oranında net 810,9 milyon dolar artarak 14 Temmuz itibarıyla 130 milyar 455,1 milyon dolar oldu.

Bu dönemde dolar kurunda yaşanan yüksek oranlı artışa bağlı olarak yabancı para kredilerin TL cinsinden tutarı ise yüzde 32,5 oranında 832 milyar 585,7 milyon lira artarak 3 trilyon 393 milyar 878,9 milyon liraya çıktı. Bu artışın da 816 milyar 569,2 milyon liralık bölümü tamamen kurdaki değişimden kaynaklandı.

Başka deyişle kurlardaki hızlı artış, dövizle kredi kullanan mudilere anılan dönemde bu tutarda bir kur farkı yükü getirdi. 14 Temmuz itibarıyla döviz cinsi kredi stokunun 3 trilyon 391 milyar 699,1 milyon lira (130 milyar 371,3 milyon dolar) ile tamamına yakınına reel sektöre açılmış ticari ve diğer krediler oluşturuyor. Bu dönemde oluşan kur farkı yükünün 816 milyar 45,2 milyon liralık bölümünü de bu kesim üstlendi.

Aynı tarih itibarıyla döviz cinsi tüketici kredileri ve kredi kartı bakiyesi ise 2 milyar 179,8 milyon lira (83,8 milyon dolar) oldu. Anılan dönemde yabancı para cinsi tüketici kredileri 1,7 milyon dolar azalarak 5,4 milyon dolara gerilediği halde, bunun TL karşılığı 139,8 milyon lira ile yaklaşık aynı kaldı.

Dövizli kredi kartı borçları ise 9,8 milyon dolar artarak 78,4 milyon dolara ulaştı, bunun TL karşılığı da 684,4 milyon lira büyüyerek 2 milyar lirayı aştı. Tüketicilerin toplam döviz cinsi tüketici kredisi ve kart borçlarının TL karşılığı bu dönemde 524 milyon lirası kur farkından olmak üzere toplam 684,3 milyon lira büyüyerek 2 milyar 179,8 milyon liraya yükseldi.

Bankacılık sektörü toplam kredi hacmi (Milyon TL)				
	18 Mayıs	14 Temmuz	Artış	Kur farkı
Bireysel Krediler	2.028.018,6	2.212.149,7	184.131,1	524,0
Tüketici Kredileri	1.357.735,1	1.403.439,6	45.704,5	33,3
Kredi Kartları	670.283,5	808.710,1	138.426,6	490,9
Ticari ve Diğer Krediler	7.036.039,5	7.924.920,5	888.881,0	816.045,2
TOPLAM KREDİ HACMİ	9.064.058,1	10.137.070,2	1.073.012,1	816.569,2

TL kredide reel gerileme

Kredi stokunun büyük bölümünü oluşturan TL kredilerin hacmi ise aynı dönemde net 240 milyar 426,4 milyon liralık bir artışla 6 trilyon 743 milyar 191,4 milyon dolar oldu.

TL kredilerde yaklaşık iki aylık dönemdeki oransal artış yüzde 3,7 ile enflasyonun altında gerçekleşti. Başka deyişle TL kredi hacmi reel olarak daraldı.

14 Temmuz itibarıyla TL kredi stokunun 4 trilyon 533 milyar 221,4 milyon liralık bölümünü ticari ve diğler krediler, 2 trilyon 209 milyar 970 milyon liralık kısmını ise kredi kartları da dahil tüketicilere kullanılmış kredilerin bakiyesi oluşturdu.

Bu dönemde 137 milyar 742,2 milyarı kredi kartlarından olmak üzere bireysel borç bakiyesindeki 183 milyar 446,9 milyon liralık artışa karşılık reel kesime açılan kredilerdeki artış 56 milyar 979,6 milyon lirada kaldı. Anılan dönemde bu kesimin kredi bakiyesi sadece yüzde 1,3 artarken, bireysel kredi kartı borçları yüzde 20,3'le en büyük artışı gösterdi, tüketici kredilerindeki artış da yüzde 3,4 oldu.

Toplam TL kredilerde anılan dönemdeki artışın yarıdan fazlasının bireysel kredi kartlarından kaynaklandığı dikkati çekti. Bireysel kartlar dışında her iki kesime açılan TL kredilerdeki artışlar ise belirgin biçimde hız kesti.

Toplam stok 10 trilyonu aştı

Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi, 18 Mayıs-14 Temmuz arasında kurlarda yaşanan artışların yabancı para kredilere yüklediği 816,6 milyar liralık kur farkı ile birlikte toplamda 1 trilyon 73 milyar genişleyerek 10 trilyon 137 milyar lira düzeyine ulaştı. Böylece kredi stoku, ilk kez 14 Temmuz itibarıyla 10 trilyon lira sınırını aşmış oldu.

Anılan dönemde kur düzeyi değişmeseydi stok 9 trilyon 880 milyar lira civarında olacaktı. Toplam kredi stokunun 1 trilyon 403,4 milyarı tüketici kredisi, 808,7 milyarı da kredi kartı olmak üzere toplam 2 trilyon 212,1 milyar lirasını bireysel borçlar, 7 trilyon 924,9 milyar lirasını ise ticari ve diğler kesimin kredi borçları oluşturuyor.

Abdulkadir Selvi

Ümit Özdağ'la gizli anlaşma yerel seçim ittifakını sarstı

ÜMİT Özdağ, Kılıçdaroğlu ile yaptıkları gizli anlaşmayı açıklayınca, fikirleri ile uyuşmasam da Ümit Özdağ sözlerinin arkasında durur, demiştim.

Ümit Özdağ sözlerinin arkasında durdu. Kılıçdaroğlu ise gizli anlaşmayı doğruladı. Ümit Özdağ'la biri İçişleri Bakanlığı olmak üzere üç bakanlık ve MİT Başkanlığı konusunda gizli anlaşma yaptıklarını açıkladı.

6'lı Masa'nın ortakları Meral Akşener ile Ahmet Davutoğlu derin bir aldatılmışlık duygusu yaşadı. Kılıçdaroğlu'na güvenip Ümit Özdağ'ı yalanlayan Faik Öztrak ofsayta düştü. İYİ Partili Turhan Çömez, Kılıçdaroğlu'nu Ankara'nın karanlık dehlizlerinde pazarlık yapmakla suçladı.

YEREL SEÇİMLER TEHLİKEYE GİRDİ

CHP'den ve 6'lı Masa liderlerinden gizli olarak yapılan bu anlaşmanın iki sonucu oldu.

1- Kılıçdaroğlu'nun siyasetteki en büyük başarısı, her biri farklı bir uçta olan 6'lı Masa'yı bir araya getirmesiydi. Ümit Özdağ ile gizli anlaşma Kılıçdaroğlu'na olan güveni sarstı. Derin bir aldatılmışlık duygusunun yaşanmasına neden oldu.

2- Yerel seçim öncesinde CHP'nin en büyük umudu yine ittifak. Kılıçdaroğlu, "6'lı değil, yeri gelirse 16'lı da 26'lı da masa kurarım" demişti. Kılıçdaroğlu'na güven sarsıldığı için yerel seçimlerde ittifak kurulması sıkıntıya girdi.

KILIÇDAROĞLU HDP İLE GİZLİ ANLAŞMA YAPTI MI?

Kılıçdaroğlu, HDP Eş Genel Başkanları Mithat Sancar ile Pervin Buldan'la Meclis'te görüşmüştü. HDP, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Kılıçdaroğlu'nu desteklemişti. Ümit

Özdağ ile gizli anlaşmadan sonra “Kılıçdaroğlu, HDP ile de gizli bir anlaşma imzaladı mı?” sorusu gündeme geldi.

HDP'nin etkili isimleri Sırrı Sakık ve Sırrı Süreyya Önder bu konuyu daha o günlerde gündeme getirmişlerdi. Sırrı Sakık, “Kapalı kapılar ardında söylenenlerin, kamuoyuna da deklare edilmesi gerekir” diye Kılıçdaroğlu'na çağrı yapmıştı. Sırrı Süreyya Önder ise “Kılıçdaroğlu'nun taahhüt ettiği birtakım şeyler var. Arkadaşlarımızın cezaevinde yatıyor oluşunun ya da siyasi bir hınç alma duygusuyla yatıyor oluşunun altını kendisi çizdi. Bunları yerine getirmek zorunda” demişti.

Kılıçdaroğlu'nun, “Selahattin Demirtaş'ın serbest kalmasını istiyorsanız bana oy vereceksiniz” çağrısı Sırrı Süreyya Önder'in sözlerini doğruluyor.

PERVİN BULDAN KONUŞMALI

Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığını destekleme karşılığında HDP'ye ne vaat ettiğini açıklaması gerekiyor. Kılıçdaroğlu açıklamazsa Pervin Buldan ve Mithat Sancar'ın konuşması gerekiyor.

BU SÖZLERİ VERDİNİZ Mİ?

Kemal Bey, yüzde 2 oyu olan Ümit Özdağ'a üç bakanlık ve MİT Başkanlığı verdiğinizde göre yüzde 10 oyu olan HDP ile ne karşılığı anlaştınız? İddia edildiği gibi af çıkarıp cezaevindeki PKK'lıları çıkarmak, PKK ve YPG'ye yönelik operasyonları durdurmak ve kayyum atanan belediye başkanlarını göreve iade etme sözünü verdiniz mi?

KILIÇDAROĞLU'NUN RAKİBİ KILIÇDAROĞLU

Seçim gecesi CHP Genel Merkezi'nde, “Ecevit bile yüzde 42 oy almıştı. Kemal Bey onu da geçti. Yüzde 48 oy aldı” değerlendirmeleri yapılıyordu.

“CHP tarihinde 25 milyon oy alınmamıştı. Kemal Bey bunu başardı” diyenler vardı. Ekrem İmamoğlu seçim sabahı değişim talebiyle ortaya çıkıp Kılıçdaroğlu'ndan çekilmesini isteyince, Kemal Bey yakın çevresine “10 yıl daha buradayım. Çekilmiyorum” derken özgüveni yerindeydi.

Ancak Kemal Bey seçimlerden sonra öyle bir strateji izledi ki, sürekli olarak muhaliflerin eline koz verdi.

KENDİ TOPUĞUNA SIKTI

1- Ekrem İmamoğlu eş genel başkanmış gibi üç kez üst üste görüştü.

2- Belediye Başkanları toplantısı düzenleyip kendisine destek çıkarması gerekirken tam aksine Ekrem İmamoğlu'nun meydan okumasına zemin hazırlamış oldu.

3- İsimlerini tek tek yazarak oluşturduğu Parti Meclisi'nde çoğunluğu parti içi muhalefete kaptırdı. PM toplantısında güç tazelemesi beklenirken tam aksine güç kaybetti.

4- Kendi A takımını kaybedip Ekrem İmamoğlu'nun A takımı olmalarını sağladı.

5- Çıktığı her yayında kendisine zarar verdi. Sözcü TV'deki yayında çekilmesi gerektiği yüzüne karşı söylendi. Dik duramadı.

6- Habertürk'e çıktı, Ümit Özdağ ile gizli anlaşmayı itiraf etti, güvenilirliğini yerle bir etti. Yani hep kendi topuğuna sıkı.

RAKİBİ KENDİSİ

Tüm bunları alt alta koyunca "Kemal Bey'in bir kurmay heyeti yok mu? Bir lider bu hataları nasıl yapar böyle?" diye düşündüm.

Sonunda, Kemal Kılıçdaroğlu'nun rakibi Kemal Kılıçdaroğlu demekten kendimi alamadım.

FETÖ YÖNTEMLERİYLE TEHDİT EDİYORLAR

MİTİNGLERDE, "Kemal Kılıçdaroğlu, 13. Cumhurbaşkanımız" diye anons ediliyordu. Ekrem İmamoğlu, cumhurbaşkanı yardımcımız diye kürsüye davet ediliyordu. Kılıçdaroğlu, "Ekrem İmamoğlu ile baba oğul gibiyiz" diye konuşuyordu.

Seçim kaybedildi. Kılıçdaroğlu diktatör oldu, İmamoğlu için Brütüs denildi. CHP'deki kavga 6'lı Masa'ya sıçradı. Herkes birbirinin gözünü oymaya başladı.

Şimdi bir derleme yapacağım.

DİKTATÖR DEDİ

Bolu'dan Ankara'ya yürüyen Tanju Özcan CHP Genel Merkezi'nin önünde koltuk fırlattı, Kılıçdaroğlu'na "Diktatör" diye seslendi. "Bay Kemal, derhal istifanı açıkla" diye çağrı yaptı. "Sende hiç mi utanma yok?" diyerek tepki gösterdi.

İMAMOĞLU'NUN BAGAJI

Ekrem İmamoğlu, Belediye Başkanları toplantısında, Kılıçdaroğlu'nun yüzüne karşı, "Sizi başarısız buluyorum. Partimin ikinci olması bizi mutlu etmiyor. Ben diğer seçimde de ikinci olmak istemiyorum" dedi.

Kılıçdaroğlu'ndan çekilmesini istedi.

Kılıçdaroğlu'nun İmamoğlu'na yanıtı ağır oldu. "CHP'yi bilen ve bagajı olmayan birini getirin, hemen istifa ederim" dedi. İmamoğlu'na "Senin bagajın var" imasında bulundu.

DÜELLOYA DAVET

Bakırköy Belediye Başkanı Bülent Kerimoğlu, Ekrem İmamoğlu'nu, "Sizi koltuğa Genel Başkanımız oturttu. Siz seçimi tek başınıza kazanmadınız. Zoom toplantısı yapmak ahlaksızlıktır" diye eleştirdi. İmamoğlu, "Ahlaksız sensin! Bakırköy'de sokakta gezemiyorsun. Gelmiş burada konuşuyorsun" diye karşılık verdi. Kerimoğlu'nu dışarıda konuşmaya davet etti.

FETÖ YÖNTEMLERİ

Birkaç örnekle yetineceğim. Ama bir de FETÖ yöntemi var.

FETÖ'nün kumpas, şantaj-montaj kasetleri, gizli kayıt, gizli görüntülerin sızdırılması yöntemi CHP'deki mücadelede yerini aldı.

Ekrem İmamoğlu'nun Zoom üzerinden yaptığı toplantı gizlice kaydedilip "yüzyılın ihaneti" anonsuyla sosyal medyaya servis edildi.

Ekrem İmamoğlu'na yakın sosyal medya hesabından Bülent Kerimoğlu'nun özel hayatına ilişkin görüntüler yayınlandı.

Ekrem İmamoğlu'nun A takımında yer alan Tekin Bingöl hakkında bu kez Kılıçdaroğlu'na yakın Twitter hesabından, "Seçim sürecinde yanında çalışan kadın bir partili, yanından neden alındı? Bu süreçte o partili kadın arkadaşımızdan bir açıklama gelecek diye korkuyor musun?" sorusu soruldu.

Tüm bunlara bakınca bu seçimlerde milletimizi Allah korumuş diyorum. Bunlar bir de iktidar olsaydı ne yaparlardı?

Esfender KORKMAZ

BAE'den sukuk yoluyla alınan borç para çare olur mu?

Türkiye; BAE ile toplam 13 anlaşma imzaladı. Bu anlaşma ile açıklanan borç ve yatırım tutarı toplam 50,7 milyar dolardır. Bu sene girmesi beklenen 11,5 milyar dolar borç dışında anlaşmaya dâhil yatırımlardan beklenen döviz girişi, zamana ve gelişmelere bağlı olarak değişir. Bu nedenle, 50,7 milyar dolar için, “**anlaşma değil, niyet**” demek daha doğru olacaktır.

Yapılan açıklamalardan anlaşılın 50,7 milyar doların, 8,5 milyar doları deprem tahvilleri, 3,5 milyar doları ise Eximbank kredisi olmak üzere toplam 11,5 milyar doları borç olarak gelecektir.

Bu 11,5 milyar doların, BAE için getirisinin ne olacağını bilmiyoruz. Ancak BAE, tatminkâr bulmazsa borç vermez. Kaldı ki hiçbir devlet, zararına ve hibe olsun diye borç vermez.

Öte yandan BAE, faiz anlaşması yapmayacağına göre, 8,5 milyar doları teminat karşılığı sukuk yoluyla verecektir.

Tahvil ile sukuk arasında fark var. Tahviller bir borç yükümlülüğünü gösterir, sukuk ise bir varlığın kısmi sahipliğini gösterir.

Devlet söz konusu olunca, sukuk için özet olarak ve kabaca iki örnek verebiliriz.

Mülkiyet devri; Kamuya ait bir varlık borç verene peşin satılıyor. Borç veren aynı varlığı devlete vadeli satıyor. Vade sonunda varlık, tekrar devlete geçiyor. Söz gelimi 10 milyar dolar borç için bir kamu binasının tapusu borç verene devrediliyor. Sonra devlet bu binayı yılda bir milyar dolar taksitle geri alıyor. Diyelim ki 12 yıllık bir anlaşma oldu. Borç alan peşin verdiği 10 milyara 12 yılda 2 milyar getiri sağlamış oluyor.

Kiralama yoluyla; Devlete ait bir varlık borç verene devrediliyor. Devlet her ay kira veriyor. Süre sonunda söz konusu varlık tekrar devlete geçiyor.

Sukuk dışında Cumhurbaşkanının bazı asetler verilebilir sözünden, bazı kamu kurumlarının veya arsa ve arazi gibi hazine varlıklarının döviz karşılığı satılması anlaşılır. Bunlar nelerdir? Gerçekleşir mi? Ne kadar gerçekleşir? Belirsizdir.

Diğer bir yol, doğrudan yatırımlardır. BAE'nin doğrudan yatırım eğilimi yoktur. Ciddi yatırım projesi yerine spekülâtif fonlara girmeyi tercih eder. Borsaya gelse zaten elini tutan yoktur.

Niyet anlaşmasının toplam 50,7 milyar dolar olarak açıklanmasının nedenini, Türkiye'nin başta CDS (*dış borç temerrüt risk oranı*) olmak üzere, uluslararası piyasalarda itibarını artırmaya ve güven oluşturmaya dönük olduğunu tahmin ediyorum.

Mamafih, anlaşmadan önce 486 baz puan dolayında olan Türkiye'nin CDS oranları, şimdi 437 puana geriledi.

Ne var ki; Araplardan borç almak için heyet gitmesi, Türkiye için yeni bir güven kaybı olmuştur. Bu mesele ciddi yabancı yatırım sermayesi ve uluslararası fonlar için Türkiye'nin zorda olduğu algısı yaratacaktır. Dahası 11,5 milyar dolar Türkiye'nin döviz sorununu çözmekten çok uzaktır.

Merkez Bankası, bir yıl içinde ödenmesi gereken dış borçların 207,3 milyar dolara yükseldiğini açıkladı. 2023 cari açık 80-90 milyar gibi çok yüksek olacaktır. Türkiye'nin bir yıl içinde bu kadar döviz bulması ve bir kısım borcu çevirmesi gerekiyor.

Yıl sonu, kur korumalı mevduatta son tarihtir. Merkez Bankası'nın ve bankaların kur korumalı mevduat için döviz taahhüdü yoktur. Yıl sonunda kur korumalı mevduat sahiplerinden bir kısmı dövizde geçmek isteyecek ve döviz talebi artacaktır.

Buna karşılık yabancıya gayrimenkul satışı dışında yabancı sermaye gelmiyor, tersine mevcut yabancı, yatırımların bir kısmını satıp çıkıyor.

Netice olarak; 11,5 milyar dolar Türkiye için deve de kulak kalır.